

Szerkesztővel értekezni lehet mindennap 11 és 12 óra között. — A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény **Margitai József** szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischel Fülöp könyvkereskedése.

Előfizetők az előfizetési díjak nyitányterék és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számítatnak.

MURAKÖZ

MAGYAR és HORVÁT NYELVEN MEGJELENŐ TÁRSADALMI, ISMERETTERJESZTŐ és SZÉPIRODALMI HETILAP.
Megjelenik hetenként egyszer: vasárnap.

A „Muraközi tisztai önszegélyző szövetség”, a „Csaktornyai takarékpénztár”, a „Muraközi takarékpénztár” sat. hivatalos közlönye.

Előfizetési árak:

Égész évre . . . . . 4 frt
Fél évre . . . . . 2 frt
Negyed évre . . . . . 1 frt
Egyes szám 10 kr.

Hirdetések még elfogadhatnak:

Budapest: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bácsban: Schalek H., Dukas M., Oppelik A., Daube G. L. és társánál és Herndl. Brünben: Stern M.

Nyitányterék 10 kr.

A szőlőragya (peronospora viticola) ellen való védekezésről.

I.

Bortermelésünk ezen gombanemű ellenése június és júliusban lép jól, pusztításait augusztus és szeptemberben folytatja. Ismertető jelei a következők:

A peronosporás levél alsó lapja olyanak látszik, mintha cukorporral volna behintve, vagy mintha ott ső virágozott volna ki, vagy dör képződött volna.

Kezdetben e foltok apróbbak és rendszeren a levelet főbb ereze mentében láthatók és csak későbbben olvadnak na gyobbakká vagy egy egészzsé össze. A levél felső lapján először sárgás, később barna — de sima — foltok láthatók a sze rint, a mint a gomba fejlődése kisebb nagyobb mértékben halad előre.

Nem tévesztendő azonban össze a peronospora a nemez betegséggel (Eninos), melyet szőlőatka (Phytoptus vitis) okoz mely rendszeren nem veszedelmes. A nemez betegség foltjai piszkos fehérek, majd sárgák, tömött nemezhez hasonlók és szintén a levél alsó lapján láthatók, míg a levél felső lapján a megfelelő helyeken apró dudorodások származnak.

Különbözik e betegség az Oidiumtól is, (mely betegség vidékünkön még nem

észleltetett.) amennyiben az Oidium által megfáradott levélnek a felső lapján is megjelenik a gomba, a peronosporás levél felső lapja pedig mindig simán marad, illetve a gomba a felső lapon nem jelenik meg.

A peronospora viticola nyári és téli spórák által szaporodik, az előbbieket a szél szerte szétjél hordozza, és ha a szőlőlevél felső lapjára hullanak, s itt eső vagy harmatcseppnek kerülnek, 25–30° C. melegben tovább fejlődnek. A nyári spórák nem állanak ellen a nagyobb hidegnek s ennek beálltával elpusztulnak, míg a téli spórák a leghigorubb telet is élő állapotban huzzák ki. Tavasszal életre kelnek s folytatják pusztításaikat úgy a szőlőleveleken, mint az érlelen vészőn, a fűrt nyelén, annak elágazásain, a szőlőszem kocsánján és magán a szőlőszemen is.

A gomba által megölt levél vagy elválnik a vesszőtől és lehull, vagy összeszáradva a tőkén csüngve marad, s ha a peronospora ellen nem védekeztünk, már augusztus végén a vesszőkön ép levél nincs, vagy lehullott, vagy összeszáradt. Nagyon természetes, hogy ily esetben a termés is vagy lehull, vagy nem fejlődhetik s nem érhetik meg, mivel a szőlőnek nincs meg azon szerve, melylyel a fölvetett tápanyagot áthason'tsa (asszimilálja).

A peronosporás vessző nem érik meg

télen elfagy s középső szemei is elveszítik életképességüket; ily esetben a peronosporás esztendő után csak rövid termés ajánlható s a tapasztalat is azt mutatja, hogy a hosszas műveletmódoKNál sokkal nagyobb mérveket ölt a peronospora pusztítása.

A peronospora pusztítása vagy közvetett az által, hogy önkre teszi a lombozatot, vesszőt s e miatt a termés meg nem érhetik, vagy közvetlen az által, hogy a fűrtöt támadja meg, mely vagy egészen lehull, vagy legalább a belőle szűrt bort teszi élvezhetelenné.

A peronospora ellen védőszerűl szolgálhatnak a rézvegyületek; réz g á l i c z (k é k g á l i c z) föloldva és a szőlőlevél felső lapjára fecskendezve, mely olt megszáradván, a légköri víz (és harmat) által föloldva, a levél sejteji által felszívódik s ezeket annyira megedzi, hogy a peronospora nem bír rajtok áttörni. A nyári spórák pedig olyan eső vagy harmatcseppben, mely rézgáliczot tartalmaz, maguk is elpusztulnak, mielőtt a levélbe hatolnának.

A rézgálicz oly adagban, mint a per metezésnél használtatik, a bort vagy szőlőt élvezőre nem ártalmas, mert az oly csekély mennyiség, hogy alig számbavehető.

Védekezésül a következő réztartalmu folya dékok használatnak:

I. A bordeauxi keverék, melynek al-

A „Muraköz” tárczája

A gyalog-sátán.

Írta: Berki Barna.

Mindenki szeretete.

A temetésen meg is irattá a felváros; még a plebános ur maga se tudott ellentálni a szá nakozás könyeinek, pedig sok balott kisért már el utolsó útjára. hát megszokhatta volna.

Szeghy Feri fájdalomt azonban nem enyhítette az általános részvét, hisz ő érezte legjobban annak a veszteségnek a súlyát, ami felesége elhunytával érte...

Vig czimborá volt igaz. vég nélkül szeretete a mulatságot. Ha valamely hajó-vadászatot pártásait lábalt, estétől reggelig el nem eresztette pájtásait a „Nyárlás”-ból. No! jó bort mért ott Mó z s i koczkiás özevgye, hát gyorsan tet az idő.

Nem is volt Ferinek más hibája. Hja! alig nőtt be a feje lágya, mikor Szeredre vitték lányézőbe; mért — hogy előbb ki nem tombolta magát? Való igaz, hogy felesége komolyan vette az életet; de éppen a volt a baj, hogy nagyon rövid pórázra eresztette férjem-uramat.

Szegény Zsófi asszony! ha okosan főhasználnja vala minden előnyét, amivel a természet megáldotta, talán most nem nyugodnék a zöld temetőn. Ha rózsás barna arczáról nem engedte elszállni azt a kedves mosolyt; ha vérzsin szája mézédés beszéddel lett volna tele; ha szürke szemepárja tovább is csillogtatta volna azt a delejes kacatást; ha szilajabban tárja ölére gombólyú

karjait; ha — mondom — mindezt okos menyecske módjára cselekszi: ma is ott tölhetné az Isten adta szép időt az illatos kert lugasában; hallgatva a szorgos méhek döngicselését; gyönyörködve a fakadó virágbimbók szinompájában, teletűdével sziva a balzsamos tavaszi léget és kétszeresen élvezve a könnyű vérű de falatkényér jóságú Feri szerkesztését.

Mert ugy tessék ám elképzelni az egész állapotot, hogy aki alaposan ösmerte ezt a vig gye.eket, az menten megtanult a nyelvén beszélni. De aztán aki meg azt követelte tőle, hogy ugy tánczoljon, ahogy más fűtől: annak már sehogy se állt neki. Pedig hát a meghódogult Zsófi asszonynak vallig magyarázták ezt a dolgot, de mi hisz na? csak megmaradt makacs egykedvűsége mellött.

Mi tagadás benne? halálba szeretete Feri t éppen ennek-miatta szörnyen emészette a féltékenység. Ura előtt lagymatag kedélyét nem akarta fölforralni: arczán a bánat ült, ami csakhamar hervasztani kezdte az egészség rózsáit; ujka csak akkor szólalt meg, ha éppen el nem kerülhette a beszédet; szemepárjának villána, mint a végsőket lobbanó gyertyaláng, csak nagyritkán volt látható. — Sirni ugyan nem látta őt senki, de azért mindenki tudta, hogy egyebet sem tesz azokban az éizárt, senkitől nem látogatott szép szobákban.

Az éltető május meleg napjai a Zsófi asszony lesoványodott tagjait már csak dermedezni látták. — Mit ért neki a szórakozás, mit a gyógyító fürdő, mikor árva lelken mindgyere kegyetlenebb rágódott annak a gondolatnak a férge, hogy Feri mást szerel, hogy Feri mindennel szívesebben tördök, mint ő vele. Ezt ugyan sose mondta, de annál mélyebben érezte. Ez vitte arra

a hosszú útra, ahol oly igen nagyon megkönyezte a felváros...

Mégis szörnyen csalódtak ám azok, a kik azt hitték, hogy Feri majd ugy félvállról fogja venni a gyászos esetet.

Az özevgye varázként hatott rá. Levert, magába zárkózott, emberkerülő és szóatlan lett. Most érezte valójában, amit az előtt muló káprázatnak tartott, azt — hogy Zsófi igazán szerette. Gyakran látták a temetőn s mindannyiszor friss koszorú maradt Zsófi sírján. De nem ritkán találtak őt egyedül a mezőkön is, ahol néma sóhajait zajtalanul kapta el a tavaszi szellő. — Innen csak az öreg este bieta haza vetni...

Történt, hogy Szájás Márton né t.akit mindentudásért a falu s z a j a n a k tartottak, de aki aztán minden lében hivatlan kanál is volt és mert „e jogan” a pártában teledt, lányoknak völgenyt, a házasulandó legényeknek meg konty alá vágyó menyasszonyt kerítgetett, ezért — mondom — ezért a nép nyelve elnevezte „gyalog-sátán”-nak.

A gyalog-sátán olyan különös istencudája, aki csaknem minden háznál „benfentes”, aki otthonosan nyit be mindenüvé, amerre csak a kémeny füstöl. Annál jobb, ha diebed vagy éppen vacsora ideje van. Azért kiváló figyelmet fordít az izletes uzsonnák óráira is.

Különös tekintélynek örvend a t ö b b s z r ö s lányos házaknál, hol „kedves zenikém”-nek szólítják és hébe-korba kezét csókolnak neki. Balkörjáról sose hiányzik a ciradás tedelű k a s k a, ami zsebkendőt, c s i z i ő t, no meg gnéhány titkos szert rejteget. Az illatos levélkéket a leglenekén megáput kisded fiókba dugja, melyhez a „kedves néni” nyakán fityegő picziny kalos nélküli semmi szín alatt nem lehet férni.

kotó részei többféle arányban vegyithetők. Napjainkban rendszeren a következő arányok szerepelnek.

a) 100 liter víz, 2 kgr. rézgálic s 2 kgr. égetett méz.

b) 100 liter víz, 3 kgr. rézgálic s 3 kgr. égetett méz.

c) 100 liter víz, 4 kgr. rézgálic s 4 kgr. égetett méz.

Az a) alatti (kétszázalékos keveréket akkor használjuk, mikor a baj még nem lépett föl, hanem meg akarjuk előzni. Ha az első permetezés kellő időben — május végén — megtörtént, akkor a nyár további folyamán is elég szokott lenni e keverés arány; mit elmulasztani senkinek sem volna szabad, mert megtörténhetik, hogy a peronospora még virágzás előtt egyenesen a fürtöket támadja meg, s ekkor vége az egész évi törekvésnek.

Hogyha azonban az első permetezés megkészt, s a gomba nyomai már mutatkoznak a leveleken, akkor a b) és c) alatti (három és négy százalékos) arányban keverjük össze az anyagokat.

R. J.

Méhészet.

(Tavaszi teendők.)

(Folytatás.)

b) A másik megfigyelni való az, vajjon nem anyátlan-e valamelyik család?

E tekintetben már a téli feljegyzéseink is adnak némi utasítást. De határozottan megtudhatjuk azt úgy, ha a középső lépeket széthuzzuk és megvizsgáljuk, vajjon látunk-e ott fedett vagy fedetlen fiasitást? Ha igen, az esetben nincs baj, van anyja a családnak. De ha figyelmes vizsgálat után sem tudunk arról meggyőződni, akkor ki kell vágni egy ék formát jó mélyen a középső lépből. Ezen kivágott lépben, ha nem találunk fiasitást vagy legalább petéket, már akkor biztosak lehetünk benne, hogy a családnak anyja nincs. Egyébként a méhek maguk is elárulják anyátlanságu-

kat. Mert ha megfigyeljük őket, különösen estefelől, mikor már a repülést abbahagyták s azt látjuk, hogy a röplük körül, a kason össze-vissza futkosnak, mintha csak valamit keresnének, az biztos jele az anyátlanságnak. Szintén az is jele az anyátlanságnak, ha a kason való kopogtatásunkra a méhek sokáig zúgnak és mintegy síró hangot hallatnak.

Az anyátlanságnak három esete van: 1-ször. Anyátlan a méhcsalád, ha anyja egyáltalán nincs.

2-ször. Ha van ugyan anyja, de az már öreg és terméketlenné lett, vagy pedig creditileg sem termékenyedett meg.

3-szor. Ha rendes anyja nincs, hanem ályányák vannak.

Nyáron át, a mikor a herék vannak, bármilyen esetben könnyen segíthetünk; tavasszal azonban az nem mindig sikerül.

A két első esetben könnyű segíteni, mert a tartalékanyák, közül, ha a mult nyáron gondoskodtunk ilyenekről, egy anyát kalitkába téve beteszünk a lépek közé; a méhek azt etetni fogják s egy-két nap alatt hozzá szoknak és elfogadják. Akkor azután bátran kibocsáthatjuk, lesz a családnak anyja. A harmadik esetben azonban a meganyásítás már bajosabb; minthogy az ályányák petéket rakván, a dolgozó méhek azon hitben vannak, hogy nekik rendes anyjuk van; azért is az új anyát el nem fogadják, hanem a kalitkában éhen hagyják veszni. Ha pedig kibocsátjuk, megölik azt. Az ályányas családot arról is meglehet ismerni, hogy azok az egyes sejteket teljesen fedik be. Mert az ályányák petéiket dolgozó méhsejtekbe rakják; de az azokból kikelendő herék a szük helyen meg nem férnek, kénytelenek azért a méhek az ilyen sejteket meghozsabbítani és puposra beboltogni. Azért nevezik az ilyen költést pupköltésnek.

Egyedüli orvossága ez utóbbi anyátlanságnak az, hogy az ilyen családokat kidoboljuk és szélnék eresztjük; valamely kasba majd bekérezdenek és ott annak népét szaporítandják.

Nem érdemes volna az ilyen családdal vesződni, mert az ilyen anyátlan kas méhei

gy is többnyire öregek; ha segítenék is rajtok, nem sok hasznokat tudnók venni.

Legczélszerűbb velök úgy bánni, hogy mikor kidoboltuk őket, akkor azon kas száját egy ritka szövettű ruhával bekötjük, s a kast így méhestől együtt felfordítva kint a földön hagyjuk egy éjén átfektetni. Másnap reggel kieresztjük őket. Ekkor a dolgozó méhek helyükre visszaréptülnek és a helyükön talált kasba bekérezdenek; az ályányák azonban már el szokván a repüléstől, ott maradnak a kasban és elvesznek.

Hogy tehát hasznát vegyük a visszaréptült méheknek, a gyengébbik szomszédkast közelebb toljuk az ő volt helyükre, s ebbe belemenvén, annak dolgozóit számát szaporítandják.

Vagy pedig egy tites kast teszünk a volt helyükre, hogy abban összegyűlkezzenek. Este pedig borzosmenta olajjal szagított mézzel jó erősen megfecskenedezük és egy kevés néptű kasnak alá kiborítjuk. Minthogy mézet hoznak, szívesen fogadtatnak. A nyalogatás folytán pedig egyforma szagukká lévén, összebarátkoznak.

(Folytatjuk.)

Dömötör László.

A dráva-vásárhelyi helypénz.

A kereskedelemügyi miniszter megküldte véleményezés végett a soproni kereskedelmi- és iparkamarának Dráva-Vásárhely község kérvényét, melyben vásári helypénzdíjszabásának a lóra és szarvasmarhára vonatkozó tételének 10 kről 20 kr-ra leendő felemelését kéri. A vármegye törvényhatósága elvben folyamodó község kérelme mellett nyilatkozott, azonban a ló és szarvasmarha helypénz csak 14 kr-ra való emelését javasolta.

Tekintve, hogy Nagy Kanizsa, Zala-Egerszeg rend. tan. városok városok és Csáktornya kivételével a vármegye összes vásárain a ló és szarvasmarha helypénz a 10 krt túl nem lépi és a megye számos más vásártartó községe által újabb időben alkalmazott egységes vásári helypénz díjszabásokon is a ló és szarvasmarha hely-

A levélké az induló félben lévő tilos viszony szereplőitl érdeket; azok a bizonyos s z e r e k pedig amolyan rávolvaashoz és egváb babonához valóik. De ezeket csak az alsóbb rendű nép gyermekeinél veszi elő.

A gyalogsátán áltaiában véve a város minden hírelő kiünöen van értesülve. Nyelve egy pereg, mint az orsó, beszéde folyékony a csak úgy hemzseg a betanult szölamoktól; gondolkodását és eljárását egészen természetesnek találja. Hiszen az isteni és emberi törvényeken alapul. No a házasság meg éppen szentség, hát szíval élni — merő haszon. Olyan szépen lefesti az epedő szívek édes szerelmét, hogy még az életunt közsvényes agglégény is gyönyörrel gondol Hymen rózsás jármaira. Kifoghatlan a boldogító jegyváltás és fenséges házasság rajzolásában... Aztán meg nem is afféle üres beszéd az, amit ő mond; akár hány írása van arról, hogy sokakat szerencsésé tett már az ő „aldott jószívűsége”. Csak a mult napokban is hálás elismeréssel küldött neki levelet a sereges jegyző, amiért B o t o s is pán hirtelen-szöke Biri leányát vele összeh o r o n á l t a. Szóval az ő keresztényies fáradsága valódi élethivatás, abból gunyt üzni — Istenkísértés...

Ilyen hitvallás mellett való igaz, hogy Sz á j a s M a r t o n n é éles szemét ki nem kerülhetle az özvegy Feri látogatása O r o s plébánosnál. A gyászhetek idestova már mu'félbe mentek... A plébánia teljesen a T r e z k a k. a. jóindulatú kormányzó alatt állott, akit a környék legnevesebb gazdasszonyának ösmerték Tüzröl pattant takaros vászoncseléd volt, hát adtak is a szavára.

S z á j a s n é mindezt bölcsen tudta, azért mihamar be is furakodott a k. a. üdvös kegyeiből.

Aliig kötötték meg a barátságot: legott kirukkolt emberboldogító tervével. Alapostul helyén valónak találta, hogy Feri össze-boronálja K a p o r kasznár hajdon leányával. Milyen csinos pár lennének: F e r i még nem érte el a 30 at, N e l l i k. a pedig még ma se nagykoru. Valóban hasznos lenne, há T r e z k a k. a. szóba hozná F e r i előt...

Egy szó mint száz: egyszer csak arra ébredt a kisváros hírszomszág közönsége, hogy Sz á j a s n é gyakran meglordult a F e r i nemesi kuriján; de nem ritkábban látható K a p o r kasznár házában is. Mint nyári viharban az égő tűz: úgy tarjadt a hír, hogy Szeghy Feri már jókedvvel látták beszélgetni hol itt, hol ott; sőt úgy sugva, titkon azt is rebesgették, hogy tegnap déli harangszóra K a p o r é k h o z ment ebédre. — Valami nagyobb fajta ünnepségnék kellett ott lenni, mivelhogy ott volt az öreg plébános. C z i g á n y tisztartói, meg sok más. — Abbizott nagy sor esett, mert csakugyan a kasznár-kisasszony névnapját ülték.

Innen fogva Sz á j a s n é ritkábban huzódott a két portára. De annál sürűbben látták F e r i t a kasznárék kapuja megett eltűnni...

Mi hálásabb valamely kis városban, mint az efféle dolog? Vitatták is hosszasan, ki a viszony mellett, ki ellene. A rossz nyelvek útján az is kiszivárgott, hogy a kézfogó is megtörtént már.

Ezen-közben úgy fordult a kocka, hogy Szeghy Feri és K a p o r N e l l i csakugyan megesküdtek... a püspök előre megszálta őket...

A világ csakugy fordított, mint eddig; nem akasztotta azt meg a F e r i nagy port vert lakodalma se.

Mégis Uram fia!... ki hitte volna?... a mézes hetek irigyelt boldogsága egyáltalán nem látszott meg az újpáron. A fiatal menyecske szülei meg éppen boszankodtak; arcunkon a harag tüze lobogott...

Ismét új koncz a pletykás szajagnak...

Az uraság K a p o r kasznár irnokát messzétágra elparancsolta... Ugy beszélük, rég — hogy szerették egymást N e l l i v e l, mióta meg bekötötték a fejét, azóta unos-untig a szülei házat bujja, mert hát K a c z e r irnok nehéz beteg... Ahogy a szomszédasszonyok beszéltek, saivbajt kapott az esküvő napján... Történetesen a kasznár-háznál nyoma el a betegség...

F e r i ezt megtudta, de meg N e l l i j é t a beteg ágyánál is érte.

Elég volt ebből ennyi!

De hást most mit tehet? későn ébredt a valóra. Mért nem volt semesebb az előt... El is öntötte az epe minden porczikáját...

Ugy ahogy e miatt boszut állott meg is termelt a gyümölcse... hírlík, hogy Sz á j a s n é t egy négy szem közt alaposan eltárgyalta, amiért a N e l l i előbbi viszonyát nagy bölcsen ösmerve, előtte gonosz fondorlattal agyonhallgatta...

Hogy mi igaz ebből, mi nem? azt én nem tudom... Széllibe beszéltek, de bizonygatni nem merték, mer senkise látta, senkise hallotta... Az tény, hogy F e r i és N e l l i közt lábra kapott az egyenlenség, ami olyan formán ért véget, hogy a fiatal asszony minden retye-rutyájával visszaköltözött a szülei udvarba.

pénze csak 10 krban szabatott meg; tekintve továbbá, hogy az állatvásártér be rendezése és fentartása által okozott és még ezután származó költségek — amit a község a felemelés indokául felhozott — az eddigi jóváhagyott díjtétel alkalmazása mellett is teljes fedezetet nyerne; végül tekintve, hogy a kérelem teljesítése nemcsak Zalavármegye, hanem az egész kamarai kerület vásártartásra jogosított községeiben hasonló vágyat ébresztene, ami a marhatenyésztés és kereskedelem teljesen indokolatlan megterhelésével járna: a kamara közgyűlése az iroda véleményes javaslata alapján a kereskedelemügyi miniszterhez teendő jelentésében Dráva-Vásárhely község kérelmének feltétlen elutasítását javvolsja.

A kereskedelemügyi miniszter a kamarához véleményezés végett megküldötte a csáktornyai uradalom tulajdonosa képviselőjének az iránti folyamodványát, hogy a szent-ilonai vásároknak névze érvényben álló díjszabályzatnak a lovakra és szarvasmarhákra vonatkozó 3. tétele felemeltesse.

A kamara közgyűlése az iroda előterjesztésére a kereskedelemügyi miniszteriumhoz teendő jelentésében javasolni fogja, hogy a csáktornyai uradalom, mint P. Szentilona vásárlajdonosa, a beadott vásári helypénzdíjszabályzat tervezettel utasítsák el és pedig azon figyelmeztetés kíséretében, miszerint egy újabb helypénzdíjszabályzati tervezet összeállításánál — a vásári helypénzdíjszabályzat egységessége érdekében — szigorúan alkalmazkodjék a Zalavármegye számos községében újabb időben alkalmazott normális díjszabályzathoz és ennek díjtételeihez, a ló és szarvasmarha helypénzek emelésére irányuló tervet pedig ejtse el.

Különfélék.

Előleptetés. Tóth Lajos, helybeli posta-őnök, posta és távirtda főtisztje nevezetelt ki. Gratulálunk.

Köszönet nyilvánítt. Festetics Jenő gróf a csáktornyai önk. tűzoltó-egyesületnek újabban 25 frtot volt szives adományozni, mely adományért hálás köszönetét nyilvánítja e helyen is a tűzoltó-egyesület parancsnoksága.

Ésküvő. Gláinger Ignác, varasd-topliczai vendéglős május 4-én d. u. 4 órakor a helybeli ír. imaházban oltárhoz vezető Hirschóhn Ede helybeli lakos leányát, Hermin kisasszonyt.

Villanyvilágításra vonatkozó szerződést városunk képviselő-testülete f. hó 24-én tartott ülésében elfogadta.

Megegyezés. Balogh Ferencz gorisiczai, II. hegykerületi állami iskolai tanítót a vallás- és közoktatásügyi miniszter jelen állásába végleg megerősítette.

Község köréből Csáktornya város képviselő-testülete a minap a tervbe vett négy ivlámpa helyett kettőnek a felállítását határozta el. Ez az ügy egy szó többséggel lett határozattá. A város polgársága között méltó megütközést keltett ezen, legkevésbé igazság és méltányos határozat. Az egyik ivlámpát a piacon, a másikat meg a Zrínyi-téren akarják felállítani. Ha négy ivlámpa állítatnék, akkor a másik kettő közül az egyik a népközlőnél, a másik a járásbírósnál helyeztetnék el. Ez volna a leghelyesebb. Mert minő jögon fosztatik meg a városnak a központtól távolabb eső lakossága az éjjeli világosság jótéteményétől?! Az igazság és méltányosság azt kívánja, hogy ha már nem bir a város

kettőnél több ivlámpát felállítani, akkor ne a piacon helyezze el a kettő közül az egyiket, hanem szénatérben, mert a piac közbiztonság tekintetében helyzeténél fogva kevésbé van kitéve a veszélynek, mint a távolabb eső városrészek, aztán a piacon amugy is sűrűbben lesznek a lámpák felállítva, mint a központtól távolabb eső utcákban. A város lakosságának azon méltányos óhaját nyilvánítjuk e helyen, hogy vagy négy ivlámpát állítsanak fel, vagy pedig — ha csak kettő lesz — az egyiket a szénatér elejére helyezték. Reméljük, hogy az az egy szavazattöbbséggel hozott határozat megdöntetik. Több igazságot és méltányosságot és kevesebb önérdéket a vilanyvilágítás kérdése alkalmából. X. X.

Ésküvő. Kohn Jenő, zalaegerszegi járásbírósi irnok május 4-én vezeti oltárhoz Gross Herman alsó-levdai lakos leányát, Czilli kisasszonyt.

Köszönet nyilvánítt. A helybeli jótékony egyesület részére adományoztak: 1) f. é. január hó 11-én a muraközi takarékpénztár segély-egylet 15 frtot, 2) ugyancsak jan. 11. a csáktornyai takarékpénztár segély-egylet 25 frtot, 3) fe. 1-én a csáktornyai takarékpénztár 30 frtot, 4) fe. 18-án a muraközi takarékpénztár 40 frtot, 5) méltóságos Tolnai Festetics Jenő gróf ur ápril 25-én 25 frtot, összesen 135 frtot. Midőn elismerem, hogy a fent kiirt összegeket átvettem egyuttal erkölcsi kötelességemnek ismerem e helyen is a t. egyesületek és intézetek tek. igazgatóságainak és tagjainak valamint a gróf ur méltóságának a nő egylet és a szegények nevében legbensőbb hálám és köszönetemet kifejezni. Csáktornya, 1893. ápril 27. Kollarits M. háinyé nő egyleti elnök.

Hangveseny. Ma a »Hattyu«-vendéglő nagytermében nagy opera-ének-hangvesenyt rendeznek a linczi operaház tagjai. A változatos műorról bővebben a falragaszok. Kezdeté este 8 órakor. Belépti díj: ülőhelyek 1.50 frt, 1.20 frt és 80 kr, állóhely 50 kr.

Vasúthoz vezető gyalogut ügye nem aludt el — mint azt sokan a hosszú várakozás folytán hiszik — hanem a megvalósulás stadiumához közeledik. A terv pár nap múlva készen lesz. A déli vasut mérnöki hivatala foglalkozik a munkával. A városra mintegy 300 ft költséggel fog járni a gyalogut elkészítése.

Adományozás. Tolnai gróf Festetics Jenő ur méltósága a »Csáktornyai keresk. ifjak önképző egylete« könyvtára javára 25 frtot volt szives adakozni, melyért az egylet elnöksége ez uton is hálás köszönetét fejezi ki.

Villanyvilágítás céljaira szolgáló telepen az építkezés serényen folyik. Pár hét múlva az épület belső felszerelése is készen lesz. Városbírnak mult hétfőn személyesen járt Zala-Egerszegen, hogy a közgyűlés tárgysorozatába bevegék az ide vonatkozó szerződés jóváhagyása iránti kérvényt. Ugy halljuk, hogy a központi választmány éljenzéssel fogadta ama hirt a tárgyalás alkalmával, hogy Csáktornya villanyvilágítást kap.

Muraközi csáktornyai jeles magyar zenekara május 1-én — hétfőn — este 8 órakor a »Hattyu«-vendéglőben, hangvesenyt rendez. A zenekar tagjai kérik e helyen is a t. közönség szives pártfogását. Mi is ajánljuk derék zenészeinket a t. közönség jóakarataiba.

Muraközi Tanító-kör Lakits Vendelnek, Magyarországi tanítók orsz. bizottsága elnökének f. hó 21-én történt felhívása folytán újból megyénkbeli több képviselőhöz fordult, hogy a fizetések rendezése alkalmával ügyeiket pártolják.

Dr. Vlasics Gyula kerületünk képviselője nemcsak a muraközi tanító-kör megkeresése folytán, hanem saját meggyőződéséből is a legmelegebben ígerte pártolni a tanítók jogos kívánságát.

Megítvő. A boltornyai önk. tűzoltó-egylet saját pénztára javára 1893. évi május hó 7-én a Bottornya — Mura-Szerdahely utvonallal melletti Dobravai erdőben zártkörű tavaszi táncmulatságot rendez. Belépti-díj 50 kr. Tűzoltók egyenruhában belépti díjat nem fizetnek. Kezdeté d. u. 2 órakor. Kedvezőtlen idő esetén a mulatság a Schlesinger-féle vendéglőben tartatik meg.

Újnak vármegyénkben. Szomoruan köszöntött be az idei év vármegyénk. Még messze vagyunk a forró nyári napoktól, mely időszakban szoktak a tűzvések előfordulni, mégis gyakoriak a tüzesetek. A legközelebbi időben tűz volt N. Kanizsán. Csabrendeken. hol elégett 5 lakóház, 3 istálló és egy kisebb szerűraktárpépület teteje; Udvarnokon folyó hó 21-én kiűtött tűz 25 házat hamvasított el melléképületekkel együtt; a csornai prépostság türjei uradalomhoz tartozó tölgyfa erdeje, mely a csáktornya ukki h. é. vasut mentén van, szintén kigyuladott s daczára, hogy a vasutnál ép akkor dolgozott munkások rögtön hozzáfogtak a tűz oltásához, nyolcz hold az erdőből legett.

Gratifikáció. A kisdudnevelésről szóló 1891. évi 15. t. cz. végrehajtására vonatkozó megyei intézkedések kapcsában Nagykanizsán a Nádor utcai és Arany János-utcai kisdudvodákban a vallás és közoktatásügyi miniszter engedélyével hatheti tanfolyamok fognak tartatni oly célból, hogy azokona nyárimenedékházak vezetésére alkalmas dajkák képeztessek. A tanfolyam, mely a kezdő rendkívüli viszonyaira való tekintetből ezuttal esetleg csak 4 hétig tartatik, május 7-én fog megnyitani. Ezen tanfolyamra egészséges és ép testalkattal bíró 18—40 év között levő magyarul tudó nők bocsáttatnak, kik irni és olvasni tudnak és kifogástalan erkölcsi viseletüket községi bizonyítvánnyal igazolják. Mindenkor előnyben részesítendők a tanítók özvegyei, nejei és leányai. A jelentkezők kérvényüket a nagykanizsai kisdudnevelő egyesület elnökségénél haladéktalanul nyujtsák be. Ezen fontos hírnkre felhívjuk az összes érdekeltek figyelmét. Különsen nem mulaszthatjuk el megjegyezni: mily előnyösen cselekednek saját érdekükben az illető községek, ha ugy e hatheti, valamint az aug hó elsején megnyitandó állandó menedékházakra képző hathónapi tanfolyamok látogatásával saját nyári, vagy állandó menedékházuk vezetésére alkalmas egyéneket ezen póttanfolyamok látogathatása szempontjából anyagiag is támogatják.

Nyilvános köszönet.

Fájdalomtelt szívvel mondok hálás köszönetet mindazon tisztelt testületeknek és egyleteknek, nemkülönbén a n. é. közönségnek azon szives részvételt, melyet felejtethetlen ferjem, Sárosi Lászlónak f. hó 16-án végbement temetése alkalmával tanusítottak és megtört szívem fájdalmát enyhíteni iparkodtak.

Csáktornya, 1893. évi április 25-én.

Özv. Sárosi Lászlóné.

FELELŐS SZERKESZTŐ

MARGITAI JÓZSEF

S urednikom moći je svaki dan govoriti med 11 i 12 vurom. — Sve pošiljke tične se zadržaja novinah, naj se pošiljaju na ime Margitai Josefa urednika vu Čakovec.

Izdateljstvo:

Kajšara Fischel Filipova kam se predplata i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

Predplatna cena je:

Na celo leto . . . 4 frt
Na pol leta . . . 2 frt
Na četvert leta . . . 1 frt

Pojedini broji koštaju 10 kr.

Obznane se poleg pogodbe i šal računaju.

na horvatskoj i magjarskom jeziku izlazeći društveni znanstveni i povučljivi list za puk.
Izlazi svaki otijeden jedanokrat i to: vu svaku nedelju.

Službeni glasnik: „Medjimurskoga podpomagajućega činovničkoga društva Čakovečke sparkasse“, „Medjimurske sparkasse“, i t. d.

Narodno gospodarstvo.

Trgovina naše monarkije sa proizvodi gospodarstva.

(Konec)

Austro-Magjarska je anda većinom uvažala ječmen (i slad za pivu) i pšenicu a Rusija hrž. Kak je hrž glavno kružno hranivo vu Njemačkoj, ar Nemci (Prajzi) velikom većinom, ni nečeju da jedu drugi kruh kak hrženi, znamenitost ze žitarice za Prajzku vrlo je jasna. (Vu zimi i na protuljetje ljeta 1891/92. — došlo je hrži menje na piac nego pšenice, a narod ipak nije hotel trošiti pšenični kruh. Stoga je čeni hrži bila od 10 do 12 marakah po 1000 klgr. vekša od čene pšenice.) Nu za vrme sklapanja kontrakta (ljeta 1891.) zavladała je vu Rusiji vu našem veku nečuvveni glad zaradi nerodice, izvoz hrži zobi bil je zakonom zevsema obustavljen. Prajzka je bila lišena glavnog svog liferanta — pak ipak, i vu oči ze činjenice, koja je važnost austro-magjarskog poljodjelstva za Prajzku vu najsjajneše osvjetila (se fantila), nije carinska tarifa tak snižena, da bi se Austro Magjarskoj bil trajan izvoz vu Prajzku omogutit. — Tomu bude zrok još i denes velika moć agraracah vu Prazkoj i strah, da se od zaštítne carine neskoči na malu carinu, ali denes prajzka vlada misli, da more opet da pojde korak dalje, pak se dogovarja sa Rusijom, glede noovg

trgovečkog kontrakta. Taj kontrak nemore da se na kaj drugo proteže, nego na to, da Rusija polekša izvoz žita, a Prajzkoj izvoz obrtinah. Vu Prajzkoj su se gospodari vsi podigli proti tomu kontraktu.

I pri nas vu Austro-Magjarskoj moralo bi se tomu posvetiti vekša pažnja, ar, akoprem je vu trgovečkom kontraktu sa Prajzkom i Italijom sadržana i tak zvana „klauzula najveće pogodnosti“, kojom se našoj monarkiji zajamčuju uvjet (pogodba) bar jednake pogodnosti carinske, kaj jih koja god država vu prometu sa Prajzkom ili Italijom vživala bude, ova klauzula ipak zajamčuje još našem gospodarstvu prodaju vu Prajzkoj, ar ne samo da je proizrodnja žitaricah vu Rusiji, ovoj prebogatoj zemlji poleg fal težakih silah, itd vnogo faleša nego pri nas, nego i željezničke tarife, nepokom i prekomorski transport od crnog i kalfičkog morja vu Rusiji faleši je nego pri nas. Čim se anda carina (col) na rusko žito snizi na niveau carine našega žitka, austro magjarski gospodarski izvoz dobil bude vudarac, kojega bude težko podnesel. Pogibelj, koja anda našemu poljodjestvu se grozi, vsikak je vekša, nego kaj si ju bezbrižnost naših gospodarah predstavlja, a vu tom stališu (položaju) je samo slaba batrivnost, kaj se je — skoro slučajno — odprvo našem gospodarstvu novo tržište. Švajcarska najmre, koja je Francezkoj odkazala do vezda postojeći carinski kontrakt, stojala je vu

consumu gosgodarstvenih proizvodah velikim djelom odvisna s Austro-Magjarskoj. Švajcarska sama ni izdaleka nemore da namiruje potreboče svoga ljudstva vu pogledu prehrane, tak je ona morala uveziti (dopeljati) melje ljeta 1885. 63,000.000 m, — ljeta 1886. 74,400.000 m, — ljeta 1887. 75,200.000 m, dočim je za uvoz mesa, odbivši izvoz ljeta 1889. ovalah i svinjah izdela ukupno 21,255.000 m. Ov znatni uvoz mora vezda vu čelosti svojoj popasti našu monarkiju, ar uz novu carinu ostaje Švajcarskoj od njezinih susedah samo Austro Magjarska kakti zviranjek importa, pokehdoh su Francezka, Italija i Prajzka vu budgetu prehrane pasivne, odnosno Austro-Magyarskom nemreju konkurirati.

Već od više letah upozoruju se naši gospodari, da budućnost našega gospodarstva ne le i u poljodjelstvu, koliko vu gojtbi marhe, a to vrēdi i poleg vsega toga vsim epohalnim „preokretom vu gospodarstvu“ itd. Nije ovde mesto ovu činjenicu dalje razpravljati, dosta, da se to opet naglasi, ali je potrebno upozoriti na još jednu gojtbu, koja je pri nas, gde je napredak vu obće još uvek nekak trom, na peradarstvo najme, a baš ovo je osobito vu novih odvošajih Austro Magjarske prama Švajcarskoj znamenito, ar se vu Švajcarsku uvadaju milijuni jajec i pernatih živinah iz Francezke, a tu trgovinu bi vezda naša monarkija preobiti mogla. Konzulat Austro-Magyarske vu Zürichu dobil je nalog, da

Z A B A V A.

Željezničke pripovesti.

III. Kak željeznica ide.

Kad je to strašno, ali puno znatiželjnosti vrijeme došlo, te se je razglasilo, da danas se bude vidlo, kak željeznica ide, bila je ciela Zajčura na nogah, a u Brezuri su takaj kuće bile prazne, te su miši mogli po korah proščenje se igrati.

Posve nevernvani glas je puknuł, da takova željezna kola najme, mnogo bolje beže, nego isti konj, i da za od Zajčure pek do Brezure, koji je jedno od drugoga dobre četiri vure daleko, takova željezna kola za pol vure prebeže — i to najviše za pol vure, jer ako se razsrde, onda i za fertal vure taj put prevale.

K tomu se je još med pobožnijemi javno govorilo, da ove grešnike mora božja ruka doštiti i kaštigovati, a kaj takova za videti, nitko nije hotel zamuditi, već je svaki, veliki i mali, stari i mladi tekel na miesto, gde bu se taj špektakel viditi mogel.

Orak su moji dobri ljudi, glava poleg

glave, na z vienci i zastavami nakinčenem kolodvoru stali. Zadnji su se rivali naprvo, za da barem nekaj od ta nesreće vide, koja nebu pod nikakov način izostala, a naprvo stojeći bi su bliedi kak stiena i rivali su iz svih silah nazad. U tom su bili jaki, jer ona strašna misel, vrag bi mogel u mimo-bežanju svoju jednu kosmatu ruku pružiti, te nekoje zmed njih svojemi škrampli zakvačiti i k sebi na kola zdignuti, — ova misel ih je včinita, da su dobili jakost oriašku.

Zlovoljno mrmljanje je med množinom nastalo, kad je jedan u modro oblečeni činovnik stavil na sve, koji su onde bili, pitanje, jeli se nebi tko željel danas na željeznici voziti, jer danas ništ nekošta i svaki more danas zabadava u vsogon sest. Guskina koža ih je obsipavala, kad su čuli v kakovu nje ov v modro oblečeni gospon heče nevolju zapeljati. — Na jedan krat postane med njimi strašna vika, kad se je med bregi začulo prvo ruženje, koje je sve bliže i bliže dohadjalo i kad se najedenkrat iz daleka pokaže jedno od sadjah počrnjeno strašilo, koje je izmed bregov sad van došlo, te koje je ručilo, na ves glas fučkalo, ognjene iskre okolo sebe hitalo, vodu bljuvalo i jeden dugi red kolah z oblaki za sobom vleklo. Sve ovo je imalo takovu peklensku i vrazju formu, te je tak bilo onomu ognju i kotlu v peklu

spodobno, da je svaki Zajec i Zajca u onom hipu, kad se je to strašilo pokazalo, tri put krž napravil te se po tihom k bistričkono preščenuju zagovoril, ako to sve sad gladko i prez nesreće prejde.

I zbilja — sve je liepo gladko i bez nesreće prošlo!

Strasilo ovo, kad je došlo na kolodvor, napravilo je, kak da bi ga kakva ruka u njem skritoga nečistoga duha ravnala, pred osupnjenimi gledavci „halt“, jedno vrijeme je tu nepomično stalo, kak da bi mirno stanjanje jedina mu zadaća bila, zatim je opet fučkati pričelo, da je svem išel zven čez kosti i močijane, zakašlalo je nekuliko put, kakti na hektiki bolujuću oriaš, a za tim je odbežalo iz kolodvora proti Brezuri, te se je za nekuliko minutah u bližnoj šumici izgubilo, neostavivši za sobom nikaj do jedino prilično velikog, gustog i po peklju smrčćeg oblaka, koj se je medjutim na skoro u lie pom čistom zraku razišel.

„Ivala i dika budi gospodinu Bogu“ reče stara Markanica „da je nije božja kaštiga tu pred našemi očii trčila! Jeli ste vidli onu odlučnu gospodu i one liepe gospoje, gospodične i siromašku neđužnu diečcu, koji su u kolih sedeli i huškali, kak da bi se na gosti pelali? — Čovieka srdce boli za te

zaradi kaj boljših i vužeših trgovečih odnošajah sa Svajcarskom ima podržavatiza trgovečki muzeum austro-magyarskih proizvođah i exposituru, koja vsakomu interesentu besplatno na znanje daje adresse tvrdkah (firmah) i vse podatke, koje se trgovine, osobito gospodarskih proizvođah tiču.

Ako se na taj način i nebude našel ekvivalent našoj doveđenoj trgovini sa Prajzkom, ipak ima mogućnosti nekakve prodaje, pak bi bilo jako žalostno, ako naši gospodarstveni krugovi nebi shvatili vrdnosti momenta, ter vsimi silami nastojali, da si osiguraju mjesto va tih novih odnošajih.

Pripovest staroga pastira.

Piše: Prekmurski.
(Konec)

Komaj da je na počinek išla kći birova nekakva nemirnost je imala vu sebi. Bojala se tinice i zarad toga je sveču vužgola. Vu sred tišine čutla je tučenje srđe svoja.

Znala je da vu obćini su kuražni muž karci, ali kaj hoću prama takvim šercgom, koj se moguć samo zvana kaž: dober, a potlam pak morebit sve stanovnice pokoleju, i morebit njezin Rudolf bude prvi, kojemu bude moč vu prsa prepadjem.

Jas hoću osloboditi domovinu od neprijatelja, tak da ni či napre nebude znal, mojeg činja naj svedo u tela od đzanajst jezer neprijateljov. Tak vu mišlenju vun skoči, brez dabi nju tko videl. Jednako koraca po vuski ulici prama stanju svoga Rudolfa. Dovši do oblok njegov, ni znala ali bi pokusala ili ne. Ide vu dvorišće, nakli najde rubec Rudolfa, gori ga zdigne i srani. Na hižni vrati pokuca, ali nikakov glas, pokuca drugi krat i zove za ime njegovo, ali niti nato nikakov odgovor nije dobila. Sveča je vu sobi još gorela, zvun matere Rudolfa — koja vu jakom spanju bila — nikoga nije vđla.

Ona je taki znala, da njezin Rudolf nju

hoće priteći vu nakajenju i odvezda ga je više ljubila, kano prije, ako uprav i prije ga je jako rada imala.

Daklem i Rudolf je vu takvim nakajenju ostavil svoje rodno mesto kak i ona, da življenjem oslobodi milu domovinu od neprijatelja. No dobro s tim bolje. Nej vumremo obedva.

Neizmernu jakost počutila je vu sebi devojka.

Obrne se i ide u tabor neprijatelja.

Tam su si počivali zvun nešterih paziteljov, koji su na straži bili.

Jednako prama taboru drži.

„Jas hercega iščem,“ reče devojka, kad nju prvi stražar zastavi. „Ođpelajte me odmah k njemu!“

Stražar se preseneti prei devojkum i privali, da nju k njemu odpela, samo ova naj napre ide, on bude vse za njom išel.

Za nešeru minutu je već pred šatorom hercega stala. Stražoru mahne naj odide, ona sama bude išla vu šator. Jeden slaba posvet je svetil vu šatoru, gđe je herceg oblečen na medvedovoj koži ležal pospan.

Ova se k njemu približi i tekne se ruke njegove.

Herceg odpre oči.

„Moja draga, ti si tu! zakrikne herceg. „iz neba si došla k meni, da vu snu sam te videl. Lepi angel moj, ti si tu?“

„Pst!“ reče devojka. „Življenje ti je vu pogibelju. Srani odmah i tvoj šereg i mene nasleduvajte. Izdani ste. Ja vas budem zvel čla. Ako do zutra ovdj ostanete, od vas niti jeden nebude videl svetlo sunce, jer velika vojska se prebližava i još denes vu noci na vas vudriju.“

Herceg od jedne turobnosti vu drugo padne.

Vsega prije je Herceg hotel devojku obrgliti, ali od njega priskoči.

„Kad budeš slaboščeni, i kad se nikoga

nebojimo, onda“ reče ona. „Za božju voljn oslobodi sebe i svoju vojsku. Drhčem za življenja tvoje. Ufaj se vu mene i nasleduj me. Nega vremena na čakanje. Soldačku spravu ovdj ostavi, nega vremena sobom nesti, samo svoje vojnitke i sebe oslobodi.“

Meni za ruko pojde, da vi nebudete unišćeni, nego vi budete predobili čast, i onda se pokieknem pred tobom i prosila te budem, da me uzmeš za služkinju k sebi. Nazaj više iti i tak mi je nemoguće.“

„Angel si, draga moja,“ zakrikne herceg. „Ti budeš hercegovica, a ne službenica moja.“

Senjal sam od tebe i kad sam se prebudil i tebe opazil, odmah sam se vu tebe zaljubil. Još jednu srećnu bitku, i ti onda budeš moja.

Tak je rekel herceg i devojka je orumena postala, i vu sebi misleć: najbude ako sebe pogubim, domovina ipak oslobodjena bude.

* * *

Dragi čitatelji na svaki način bi radi znali, kaj je bilo nakajenje devojke.

Da to pobližje razmemo, na kratkom hoću povedati.

Vu štajerskom su takovi bregi, da na nikakov način nije moći gori dojtj. Druga stranjka pak dugo vremena snegom pokrta. A najbolje nevarna mesta ona, gđe treba na breg visoko iti, i gori dojdjuč clovek niti neopazi pred sobum neizmerno gluboščine.

Takova glubošč na je bila devojki na papeti, i s takovim načinom je hotela ona svoju domovinu osloboditi.

Ali s našom pripovedkom hodmo dalje.

* * *

Herceg odmah da zapoved vojnikom vu ređ stati i konjam vu podkove rubec zvezati, da brez svakoga štroponja odidu.

Noć je tmična bila, jerbo mesec nije svetil, i koma da jeden drugoga je videl.

ljude, kad vidi kak je vrag u paklensko ždrelo pela, a oni nikaj zla neslutčiči, još su dobre volje i hušćuju k tomu!“

Mnogoj polag stojećoj ženi se je na ove rieči srđe zmekčalo, te kad su se sve skup iz kolodvora domor povratile, bilo je na mnogem oku moći suze opaziti.“

Muži su medjutjn još dugo ostali skupa, te su glavami klimajući imali kaj kakove misli i sude o tom, kak anda željeznica ide.

„Jezuš Marije i sveti Jožef!“ zavikne tkalec. „To nikak po pravem nemre iti. Nitko nevlče, nitko neriva, sve čepi gore, pak ipak beži naprvo, i to takovom brzinom, da cloveka zoni obhadjaju.“

Sad ponudi noćni stražar (Nacktwächter), koj tak radi svoje javne službe, kak i radi svojih ogromnih mustačov, je pravo imal nutar se mešati, osobito ako se je radilo o putujućimi tati, svoju tubakeru naokolo, te reče:

„Moja gospoda, ja imam oštre oči, jer sam noćni stražar, a ureda radi, iliti službeno po noći videti moram. Tkalec je pri svojem krošnu na snovanju čsto kratkoviden postal, inače bi drugač govoril. — Ono črno strašilo napervo, ono je vleklo, to sem ja dobro videl, ali kaj je upravo ta črna

stvar i kaj je u njoj skrito, to je ono, kaj mi nije jasno. Da bi vrag nutri sedel, to nemislim, jer vrag nije tak bedast, da bi se dal u kakovo željezno črevo zapreti. A videl sem takodjer, da je to strašilo vodu pilo i vugljenje zdrilo, a to vrag neždere, na koliko mi je poznato. On samo ide vu lov na čovicčanske duše, kak gospon plebanuš veliju. — Mozbit pak je to ipak nekakovo veliko živinče nepresečne jakosti? — Ali da tak prekomerno hitro bežati more — hm! hm! — Pek, kaj ti veliš na to?“

Pek je bil došel u svojoj službenoj uniformi na kolodvor: biele hlače, bieli šurc, bieli reklec, biela kapa i na njoj bieli cof.

Kak goder su bili njegovi kiflini špičasti, baš tak su i njegova mnienja bila špičasta te zato je on bil rado u tolnač potegnjeni, kad se Zajci već čisto nikak nisu mogli niti znali znajti.

Sad je njegova znanost stala na kocki, i zato se je on na pitanje noćnoga stražara, s obedvemi rukami u teščine podpri, svoj špičasti nos je proti sebi zdigel, da je samo onak gore štrčal, kakti kakov gostički turnić, gledi ukočeno i skup potegnjenimi obrvami u modro i . . . študira.

Svih oči su bile u njega vuprte i svi Zajci su znatiželjuo čekali na mudru izreku, krja bu došla iz vust njihovoga proročauškoga peka.

Pek je tu stal dugo i dugo nepomično, te su se već Zajci pričeli bojati, da se nije preobrnuo, kak Lothova žena, na kamen soli. Ali nut . . . usta mu se najeden krat privede na slavodobitno posmehlivanje, na licu mu se pokazal črlenoči veselja, pek zemahne pruženim kažiprstom, desne ruke nekoliko krat sim i tam u zraku, kak da bi bil hotel prstom v centrum trefiti i zatim reče:

„Zajci, ja ga sad imam! — Čiela stvar vam se na posve naravski način zbija; ali zato se ja tu ipak nebi hotel voziti, i to radi prehitavanja. — Jeli ste vi vidli, da na strašilu odzad ogenj gori?“

No, to su svi videli.

„Dobro anda! — I sad vam velim: Ako bi vam netko držal gorućeoga ogorka na našu krušnicu odzad, — bogme bi i vi bežali!“

„Ovak ide željeznica!“

Em. Kollay.

Na seli nakvarteru soldate o tom nit nisu javili. Oni budu vre znali drugi den, kak su njihovi bitku zadobili.

Ali da bi oni znali, kakvom smrtjom budu vumrli, i dabi oni znali, na kuliko je mogućna jedna devojka dvanajst jezer vojnikov uništiti!

Herceg napre jašuć i devojka ga zamoli, nej nju k sebi vzeme na sedlo.

Da kak to se hercegu vrlo dopadne i k sebi zeme devojku i tak na glas trumbetah konjaniki su tak fletno jahali, da pešaki komaj su za njimi bežati mogli.

Tak jašuć i bežajuć po veksih — menjših bregah opet ravninu i opet dalje tak dugo, dok su došli do jedne — od devojke poznate — neizmerne globučine, ovdí devojka zagrlí hercega — ni od radosti, nego da on nespazi to globučinu, i tak on prvi je bil — s devojkom — koji su u ovu globučinu peginuli i za njimi svi ostali do jednoga.

Tak je oslobodila devojka svoju domo vinu, i tak je uništíla neprijatelja, i vu takovim načinu je Rudolf hladno mesto ušiel tabora.

Takvim načinom je bila devojka izdajica. Drugi den, kad je sunce već gori stalo, već dvanajst jezer momkov mrtvo bilo a Rudolf od žalosti svoje žarućnice, obnuzel je.

Takvom pripovestjom dokonča stari ovčar. Beći su mu drhtale a oči pak suzile.

»Po vremenu vu onoj občini su svi pomrli, samo birovi je još vu življenju a to pak sam jas.«

„Jako me je žalostilo doma biti, gde tolike žalosti videti sam imal, i uprav zato sam si vu Magjarsko došel utištiti se i po noći žvegluvati. Siromaćna mo a kćerka! Dab i barem vu svakej domovini takova izdajica bila!«

KAJ JE NOVOGA ?

Vjenčanje princa Ferdinanda.

Dvadesetoga aprila ob 11. vuri pred poldan dazavel se je vu privatnoj kapeli ville Pianore kod Luce prince Ferdinand Koburg s princesom Marijom Louisom od Parme. Vjenčanje je obavil nadbiškup Nikola Ghilardi iz Luce. Vojvoda od Parme vodil je svoju kćer k oltaru, doćim je princ Ferdinand vodil svoju majku, princesu Klementinu. Vjenčanuse bili nazoćni princ Filip od Sachsen Coburg Gothe i tovarušica, princ August od Sachsen Coburg Gothe, nadvojvodkinja Klotilza, vojvodkinja Amalija bavarska, grof i grofica Bardi, minister-prežeš Stambulov, minister Grekov, predsednik sobranja Petkov, i vsa pratnja.

Princa Ferdinand poklonil (prikazal) je svojoj tovarušici korunu s diamanti, rubini i smaragdi, zatim naućnice (oringline) od diamantah i safirah, koji su negda bili vlastništvo kraljice Marije Antonie, ogrl ce za vrat od 190 diamantah i 29 smaragdah, diadem, narukvicah i drugih dragocenostih. Zarućnica prijela je i vno go durov od stranjski kneževskih lićnostih, medju njima od kraljice Englezke.

Po svetčanom obedu nazdravil je otec zarućnicin, vojvoda Robert od Parme mladancem, hiži Sachsen-Koburžkoj, bugarskom narodu, kormanju i vojski. Knez Ferdinand zahvalil se je vu ime svoje i svoje supruge ter bugarskoga narada. Za tim je minister-prežeš Stambulov izrazil veliku radost bugarskog narada, koji nakon 500 ljetah ima opet na svojem tronušu kneginju. Zahvalil je vojvodi Robertu, kaj je dal kćer princu

Ferdinandu ter uvjeril mladence o vćrnosti bugarskoga narada.

Knez Ferdinand odputoval je sa suprugom ob 9 vuri na večer vu Speziju, gde je prenoćil, a za tim je krenul na izhod. —

Srebrno gostovanje talijanskog kralja.

22. aprila slavili su vu Rimu talijanski kralj Umberto i kraljica Margherita srebrno gostovanje. K proslavi ovog dana stigli su vu Rim njemaćki cesar Vilim i cesarica Augusta Viktorija, a doček, koji im je priredil na banhofu kralj s dvorom i ljudstvom, nadkrijuje vse, kaj se je moglo očekivati.

Zvu njemaćkoga cesara prispeli su vu Rim nadvojvoda Rainer kakti zastupnik cesara i kralja Ferencz Jozefa, — ruski veliki knez Vladimir sa tovarušićom, črnogorski knežević Danilo, portugalska kraljica vdovica Maria Pia (sestra kralja Umberta) sa sinom Alfonsom i zastupniki vsih dvorovah i vlastih, koji su predali gratulacije

Kralj Umberto navršil je nezdanjna 49 ljet, kraljica Margherita za 7 ljet je mlajša. Oni su deća dvih bratov. Vjenčali su se vu Turinu 22 aprila 1868. a iz toga je braka (ženitbe) se rodil jedini sin princ napuljski Viktor Emanuel, rođen 11. novembra 1869.

Potres na otoku Zante.

Već smo javili, da se 17. aprila ob 7. vuri vu jutro otok Zante opet ponovno postradal od strahovitoga potresa, koji je porušil ili skvaril i ono malo stanja, kaj je ostalo poslje velikih potreah od meseca januara i februara. Vrěme je bilo ljepo i vedro, kad se je iznenada ves otok od izhoda proti zahodu potresel. Silna prašina podigla se je nad varašom Zantom, a iz potresenih i porušenih hižah začulo se javkanje. Ljudi su počeli bežati na ulvice, koje su napunjene ruševinami. Teater i klub ljepi mletaćki turen stolne cirkve sv. Dionizija, patrona otoka, celi red hižah poleg obale — vse je to porušeno. Na celom otoku nije ostalo ni deset hižah za stanovanje. Koliko je do vezda poznato, zaglavilo je pri potresu 40 ljudih, a okolo 300 ih je težko ranjeno. Najugoizhodnom delu otoka nije ostal pre nijedni hiži ni kamen na kamenu — tu je upravo bila sredna potresa. Potres je išel istim pravcem kak i on od 31. januara, a do vezda nije se opazilo, da bi iza tak velikog potresa vu toliko kratkom vremenu bil sledil opet tak strašen vudarac. Morje se je silno zburlalo i palo za udarce za jeden šuh. Kak god prvi put, tak je i vezda 8 vur i 30 minut prije glavnog vudarca bil s'ab potres. Vu buduće moraju se hiže graditi od drěva; no siromaćtvo je na otoku toliko, da se bude moralo od polovine stanovnikov izseliti. Kvar, kaj ga je potres od 31. januara, 3, 7. i 11. februara zrokuval, šarca se na po'drugi milijun marakah — a vezda je naraslo na dvojrst. Vsih 16.000 stanovnikah grada Zante poiskalo je vtekališće na gorah izvan grada. Potres očutili su i na drugih otocih i vu drugih krajih Grěke.

Magjarsko orsaćko spravišće.

Vu magjarskom saboru (orsaćkom spravišću) zaključena je razprava o proraćunu poslje obširne debate, ter je minister-prežeš, skupa minister financijah, predložil konaćno redigovani proraćunski zakon, o

kojem se je ovog tjedna zpeljala glavna razprava. — Vu zakonskoj budgetnoj osnovi ustanovljuju se redovni izdatki zemljah magjarske korune sa 377,877,203 forinta, prelazni izdatki sa 85,805,848 forinta, investicije sa 15,568,994 forinta, zajednićki izvanredni izdatki sa 6,931,476 forinti, skupa 486,183,621 forint. — Prem im izdatkom stoji suma prijekov sa 486,653,643 forinta, anda se pokazuje suvišeć vd 470,122 forinta — Jeden del sesie držal se je tajno, pak je tom prilikom zaključeno, da se svakomu ablegatu ima od dnevnicaćh oduzeti 12 for. za pomoć ad'ovom povodom zadnjih velikih požarah vu Magjarskoj.

Kak iz Budimpešte pišu novine „Pol. Corr.“, premenila se je osnova proraćuna tečajem razprave vu zaboru zaradi poviješnja izdatkov. Meditmtoga povisil se je prinos iz potrošarine na toliko, da se bude mogel dohodeć uzprkos nekojim nepovoljnim okolnostim povisiti za pet fertaljov milijuna. Akoprem su se izdatki povisili, izkazala se bude ipak bilanca za ljetu 1893. suvišeć od pol milijuna forintih. Iz toga sledi, da je magjarsko orsaćko gospodarstvo osovljeno na čvrst fundament i da se mogu pokriti vekši izdatki, koji sižeju preko vladine osnove.

Iz Australije.

Australija je konceć januara i počecćkom februara postigla silna povodnja. Kolike su ogromne mase deždja pali ondi na zemlju, more se komaj vezda razabrati iz izvješća meteoroloćkog zavoda vu Brisbaneu. Zavod je promoval, da je vu Brisbaneu 30. januara palo 274, — 1. februara 409, — 2. februara 907. — a 3. februara 273 milimetra deždja. Po tom je ondi jednog jedinog dneva (2. februara) opalo toliko deždja, koliko na kojem god mestu severne Njemaćke poprećno vu podrgodom letu. Do vezda su meteoroloćki anali ponotovali samo jedno vekšu oborino, i to 14. juiuisa 1876. Cherrapungi vu Indiji, gde je toga dana palo 1036. milimetra deždja.

Živ mrtvec.

Poljske novine pripovedaju ov zanimivi dogodjaj. Vumrl je nekakov bogat muž. Prek noći ostavili su mrtvaca sa rakom vu cirkvi. Zutra dan kad su zmolili nadgrobne molitve, spustili su ga vu grob. Na jengrat, na veliki strah vsih nazoćnih, iz rako se ćulo ružanje i vika. Vsi su se razbge kud kam. Iz groba stal se je mrtvec pćel je bežati i vikati: Žganicu mi dajte, žganicu mi dajte, drugać vumrem! Došel sam prav vezda iz onoga svćta! Hećteli su me živoga zakopati. Vsi su vu njem spoznali poznatoga na pol bedaka. Vlovili su ga i pitali, kaj je to bilo, da su njega mesto pokojnoga odnesli na grobje. On je onda pripovedal, da je vnoć našel cirkvu odprtu, išel je nuter, vkral e mrtvaca i skríl ga je, a sam si je legel vu raku i zaspal je. Tak su ga i odnesli na grobje. A kad su ga počeli zakopavati, on se je prebudil i izkoćil iz groba. Za tim su našli mrtvoga i pospravili su ga.

Velike vojne vježbe (manever).

Velike vojne vježbe, koje se budu ove jeseni držale vu Magjarskoj, obavile budu drě vojske, severna i južna. Severna vojska bude sastavljena od bećkog i poćunskog vojnog sbora (šerega), a zapovedati (komandirat) bude im Feldcajmajster baron Schönfeld i nadvojvoda Fridrik. Južna vojska saćčinjavala bude gradaćki i zagrebećki vojni

sbor, kojim budu komandirali Feldcajgmajster Reinländer i Feldcajgmajster baron Bechtolsheim. Pod komandom Reinländerovoga šeraga sto dvé pešačke divizije, 6. iz Gradca, i 28. iz Ljubljane. Prvoj komandira General major Stanzer, drugoj podmaršal Schilhavsky Vu 6. diviziji nahadjaju se 11. i 12. pešačka brigada, kojim su komandanti General major Aleksander grof Hartenau (bivši knez bugarski) i General major Horsetzky Vu 28. su diviziji 55. i 56. pešačka brigada, prva se nahadjaju na Tistu pod komandom General majora baruna Komersa, druga vu Ljubljani pod komandom General majora Fuksa. Zvnu ovih šeragov sudjeluje od gradackog šeraga konjanička brigada, kojoj zapovēda General major Eisenstein, i kanonirska brigada, kojoj komandira General major Kropaček, poznati iznašatelj puške repetirke, kojimi je oboru žano austrijansko oružništvo (žandarmerija).

Seregi zagrabčokog 13. vojnog sbora formirane su vu 2 pešačke divizije, 7. i 35, jednu konjančku i jednu kanonirsku brigadu. 7. pešačka divizija nahadjaju se vu Oseku, a zapovēda joj podmaršal Haniger, -- 36. vu Zagrebu, a zapovēda joj podmaršal Pitreich. Vu svezu 7. pešačku diviziju spadaju 3. (osječka) i 14. (petrovgradska) pešačka brigada. Prvoj zapovēda General major Halecki, drugoj General major Goldschmidt. 36. pešačka divizija sastavljen je od 71. fu manske) i 72. zagrebačke) pešačke brigade. Prvoj zapovēda General major Catinelli, drugoj General major Daublebsky-Sternek. -- 13. konjanički brigadi vu Zagrebu zapovēda General major grof Lamberg, a kanonirskoj brigadi General major Gerstner.

Pešački š-regi obojevih sborov južne vojske prez honvédov, koji budu takaj na zočni, sačinjavaju 53 poljskih bataljunov, med njimi 5 jeger bataljunov. Ovi 53 bataljuni uz povišeni broj stanjah vu kumpanijah iznosili budu 30.000 momkov. S konjaničtvom, kanonirsvom i honvédsvom čela bude južna vojska imala preko 50.000 momkov, -- a od prilika isto toliko i severna vojska. Vjezbe obavile se budu mēseca septembra, -- gde se budu seregi skup zišli, joi nije podpuoma opredeljeno.

1 m. maza. -- 1 m. cent.	frt	kr.
Buza	Pšenica	7 --
Zab	Zob	6 --
Rozs	Hrž	5 75
Kukoricza ó	Kuruza st vri	--
" uj	" novi	4 90
Árpa	Ječmen	5 --
Fehér bab	Grah beli	5 25
Sárga >	> žuti	4 25
Vegyes >	> zmešan	4 --

LOTERIJA. Graz 22-ga apriliša 1893.
43 61 73 45 85

NYILTÉR.

Nyersselyem Bastruhákra alkalmas kelméket öltönyökné 10 ftr 50 krót és jobb fajtájukat is -- valamint fekete, fehér és szines selymekelméket méterenként 45 krtól 11 ftr 65 krig -- sima, koczkázott, csikozott, mintázott és damaszoit stb. minőségben (mintegy 240 fajtában és 2000 különböző szín s árnyalatban) szállít; postabér és vámmentesen Henneberg G. (cs. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. Minták postafordultával küldetnek. Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

977. tkvi 893

Árverési hirdetményi kivonat.

A csáktornyai kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy az államkincstár végrehajthatónak Szklepits Mihály végrehajtható elleni 153 ftr 55 kr. tőkekövetelés

és járuléka iránti végrehajtási ügyében a nagykanizsai kir. törvényszék a csáktornyai kir. járásbírósg területén lévő podtűreni 721 tk.174 hrsz. a. ingatlanból Szklepits Mihályt (nős Pozsgai Rozáliával) podtűreni lakost illető $\frac{2}{3}$ rész 166 ftr becsértékben a podtűreni 723 tk. 582 hrsz. a. ingatlan egészben 60 ftr; a podtűreni 726 tk. 1051 hrsz. a. ingatlan egészben 64 ftr; a podtűreni 728 tk. 1508 hrsz. a. ingatlan egészben 106 ftr; és a poetűreni 1010 tk. 657 hrsz. a. ingatlan egészben 36 ftr becsértékben árverést ezennel megállapított kikáltási árban elrendelte és hogy a fenneb megjelölt ingatlan az

1893. évi május hó 10-ik napján d. u. 3 órakor

a podtűreni községhezánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikáltási áron alól is eladatni fog

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfoylammal számított és az 1881. évi november hó 1 én 3333. sz. a. kelt igazságügyiministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A csáktornyai kir. jbiróság mint tkvi hatóság. 809 1-1.

Eredeti párisi

gummi és hahólyag

felülmulhatlan kitűnő minőségben tucztaja 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 és 8 ftr. Megrendeléseket pontosan eszközöl

REIF J., specialista, **BÉCS**,

IV., Margarethenstrasse 7,

első és legismertebb cég e szakmában. Legjobb és leghozzávalóbb kiszolgálás. Teljes árjegyzékek ingyen és bérmentve küldetnek.

A
meghülés által keletkezett betegségek legnagyobb része, nagyon könnyen volna megelőzhető alkalmas háziszerek azonnali alkalmazása által. A Horgony-Pain-Expeller ily esetekben a
legjobb bedörzsölés.

Hasonló jó eredménnyel használható csúsz, köszvény és tagszagatás, valamint fejfájás, hátfájalmak, csipőfájalmak stb. ellen és majdnem minden háztartásban készleten van. Ezen szer 40 kros, 70 kros és 1 ftr 20 kros üvegekben majdnem minden gyógyszertárban kapható. Minthogy értéktelen utazatok is léteznek, kifejezetten:

a Richter féle Horgony-Pain-Expeller kéréndő.

Oglas.

Niže podpisana dajem da znanje, da budem

TRGOVINU S GLAŽOM

i po smrti pokojnog mi muža na dalje sama vodila. Zato primljem

svako delo kaj se glažovja tiče. Vu mojem štacunu moći dobiti

kipe, zrcala, kupice, flaše.

Trsila budem se, da budu moji kupci vu vsem zadovoljni.

Moj štacun je vu Varaždinskoj vulici vu Čakoveu,

Vdovica Farendlá Móraova.

808 1-1.

PETÁNCZI SAVANYUVIZ

Magyarország legdusabb szénsavas Natron-Lithion tartalmu savanyuvize.

Ajánlva a bel és külföld számos orvosi tekintélyei által **bármí járvány ellen.**

A m. kir. magas miniszterium által első rangu gyógyvizek sorába felvétetett.

Kitűnetlve a nagy arany érem és számtalan egyéb érmekkel: Budapesten, Szombathelyen, Pécsen, Bécsben, Trieszben és Lüttichben.

Gazdag szénsavtartalma folytán a legkellēmesebb tűdítő savanyuviz, s azon különös előnnyel bír, hogy A bornak színét nem változtatja és izét kellēmessé teszi.

Főraktár:

807 1-3.

KRAMARITS VIKTOR

fűszer, csemege és ásványviz kereskedőnél
Perlakon.

Árjegyzékek és prospectusok kívánatra ingyen és bérmentve.

„Zacherlin”

a legjobbnak elismert szer mindenféle rovar ellen.

Ezen csodálatos hatásu „Zacherlin” ösmertető jelei:

1. a lepecsételt palack, 2. a „ZACHERLIN” név.

Árak: 15 kr, 30 kr, 50 kr, 1 ft. A Zacherlin fecskendő 30 kr.

Kapható Csáktornya: Strábia Testvérek, Gráner Testvérek, Heinrich Miksa, Göncz L. gyógyász. A-Lendva: Fuss Nándor gyógyász. Freyer Fülöp. Gráner testvérek. Perlak: Sosterics Pál Kramarits Viktor. 798 2-5

5%-os 1860-ki államsorsjegyek.
Nyerem. húzás május 1-én.
Főnyeremény 300.000 forint.
Eredeti sorsjegyek készpénz vagy
havi részletfizetés mellett jutá-
nyosan.

Bank és váltó-üzlet

Osztr. hitel sorsjegyek.
Főnyeremény 150.000 ft
Húzás május 1-én
Igérvény 4.50 ft és 50 kr. bélyeg.

GRÜN WALD és SCHWARZ

VARAZSDON, BOLT UTCZA.

Olasz vörös kereszt sorsjegyek.
Főnyeremény 15.000 lira
Húzás május 1-én.
Készpénz vagy részletfizetés mel-
lett jutányosan.

IGÉRVÉNYEK
minden húzáshoz.

Osztr. vörös kereszt sorsjegyek.
Főnyeremény 25.000 ft.
Húzás május 1-én.
Eredeti sorsjegyek készpénz vagy
részletfizetés mellett jutányosan.

Vásárol és elad mindennemű érték-
papirokat, u. m. sorsjegyeket, já-
radékokat, zálogleveket, részvé-
nyek és kölcsönöket ugyszintén arany és
ezüst pénzeket.

Tőzsdei ügyletek
közvetítetnek.

Kölcsön értékpapírokra teljes árfo-
lyamértéig.

Sorsjegyek eladása részletfizetésre.
Sorsolási veszteségek ellen való biztosítás.
Kisorsolandó értékek nyilvántartása.

Tudakozódásokra pontosan felelünk és minden megbízást a legmegtányosabban eszközölünk.